

**आंतरजातीय विवाहितांना देण्यात येणारे
अर्थसहाय्यामध्ये वाढ करण्याबाबत.**

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक :आंजावि - २००७/प्र.क्र.१९१/मावक-२
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक :- १ फेब्रुवारी, २०१०.

- वाचा:** १. शासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य,क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग,
क्र.युटीए १०९९/प्र.क्र.४५/मावक-२, दिनांक : ३० जानेवारी, १९९९.
२. शासन निर्णय,समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य,क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग,
क्र.आंजावि-२००३/प्र.क्र.५०१/मावक-२, दिनांक ६ ऑगस्ट,२००४

प्रस्तावना: अस्पृश्यता निवारण्याचा योजनांचा एक भाग म्हणून आंतरजातीय विवाहास प्रोत्साहन देण्यासाठी आर्थिक सहाय्य देण्याची योजना शासनातर्फे १९५८ सालापासून राबविण्यात येत आहे. आंतरजातीय विवाहास प्रोत्साहन देण्यासाठी आर्थिक सहाय्याची योजना अधिक प्रभावीपणे राबविण्यासाठी शासन निर्णय दिनांक ३० जानेवारी, १९९९ अन्वये आर्थिक सहाय्यामध्ये वाढ करून ती रु.१५,०००/- करण्यात आली आहे. त्याचप्रमाणे ही योजना अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती व भटक्या जमातीच्या व्यक्तींपैकी एक व्यक्ती व दुसरी व्यक्ती सुवर्ण, हिंदू, लिंगायत,जैन,शिख यांच्यातील असेल तर अशा आंतरजातीय विवाहितांस लागू करण्यात आलेली आहे. अनु.क्र.२ नुसार सदर योजना अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती व भटक्या जमाती यामधील आंतर प्रवर्गामधील आंतरजातीय विवाहितांसाठी आंतरजातीय विवाहाच्या सवलती लागू करण्यात आलेल्या आहेत. आंतरजातीय विवाहासाठी इतर राज्यांमध्ये उदा.गुजरात, हरियाणा, मध्यप्रदेश, ओरिसा, उत्तरप्रदेश आणि चंदीगड इ. राज्यांमध्ये रु.५०,०००/- पर्यन्त अनुदान देण्यात येते. त्यामुळे महाराष्ट्र राज्यामध्ये आंतरजातीय विवाह करणा-या जोडप्यास देण्यात येणा-या आर्थिक मर्यादेमध्ये वाढ करण्याची, तसेच ही योजना मागास प्रवर्गासही लागू करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय : आंतरजातीय विवाहाची योजना मागास प्रवर्गातील अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती व भटक्या जमाती यामधील आंतर प्रवर्गातील आंतर जातीय विवाहितांना शासन निर्णय दिनांक ३०/१/१९९९ मध्ये नमूद केलेल्या सवलती देण्यात येत आहेत. यामध्ये वाढ करून आंतरजातीय विवाह करणारे सुवर्ण व अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती व भटक्या जमाती तसेच विशेष मागास प्रवर्गातील जोडप्यांना देण्यात येणा-या अर्थसहाय्यामध्ये रु.१५,०००/- वरून रु.५०,०००/- इतकी वाढ देण्यात येत आहे.

२. सदरहू योजनेबाबतच्या इतर अटी व शर्ती शासन निर्णय, दिनांक : ३० जानेवारी, १९९९, व शासन निर्णय दिनांक ६ ऑगस्ट,२००४ प्रमाणेच राहतील.

* सदरहू योजनेसाठी सन २००९-१० या आर्थिक वर्षामध्ये आवश्यक तरतुद विहित अर्थसंकल्पात उपलब्ध करून घेण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

* सदरहू आंतरजातीय विवाहाचे वाढीव अनुदान शासन निर्णय निर्गमित झाल्यापासून अनुज्ञेय राहिल. पूर्वीच्या आंतरजातीय विवाहांना अर्थसहाय्य देण्यासाठी ग्राह्य धरता येणार नाही.

* सदरहू आंतरजातीय विवाहास रु.५०,०००/- पतीपत्नीच्या संयुक्त नावाने धनादेशाद्वारे देण्यात येईल.

या योजनेचा लाभ विशेष मागास प्रवर्गातील लाभार्थ्यांना लागू राहिल.

३. यावर होणारा खर्च "मागणी क्रमांक एन-७, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्ग यांचे कल्याण, ८००-इतर खर्च,(३) जिल्हा परिषदांना सहाय्यक अनुदाने (सी) केंद्र पुरस्कृत योजना, महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती, अधिनियम १९६१ च्या कलम १८७ अन्वये जिल्हा परिषदांना केंद्रीय अनुदाने (२२२५ २४६२) ४१- सहाय्यक अनुदाने" या लेखाशीर्षाखाली टाकण्यात येवून हा खर्च यासाठी प्रतिवर्षी करण्यात येणा-या मंजूर तरतुदीमधुन भागविण्यात यावा.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर दर्शविण्यात आला असून, त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०१००२०१९४०००६००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

सही/-
(सतिश म. गवई)
प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा.राज्यपालांचे सचिव,(पत्राने)
मा.मुख्यमंत्र्यांचे खाजगी सचिव,
सर्व मंत्री यांचे खाजगी सचिव,
सर्व राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहाय्यक,
सर्व विभागीय आयुक्त,
संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य,पुणे,
सर्व विभागीय समाजकल्याण अधिकारी,
सर्व समाजकल्याण अधिकारी,
सर्व जिल्हाधिकारी,
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषदा,
महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
सामान्य प्रशासन विभाग, कार्यासन, र.व का.
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
सर्व जिल्हा परिषदांचे समाजकल्याण अधिकारी, वर्ग-२,
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क, मुंबई (योग्य ती प्रसिध्दी देण्यासाठी)
नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई / वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
झोनल डायरेक्टर, केंद्र सरकार, अहमदाबाद.
निवड नस्ती - मावक-२